ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Κρήτης Δρ. Χρ.. 10 || Ἐξωτερικοῦ Δρ. Χρ. 12

ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΚΑΤΑ ΤΡΙΜΗΝΙΑΝ

Πᾶσα αἴτησις: Διεύθυνσιν «Νέας Ἐρεύνης»

ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Χαμὰμ-Σοκάκι

ΝΕΑ ΕΡΕΥΝΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΔΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Διευθυντὴς - Συντάκτης
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΑΛΑΤΑΚΗΣ

ΣΠΥΡΙΔΟ[illegible] ΕΤΟ[illegible]

Ἐν Χανίοις τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1908—Δευτέρα

ΑΡΙΘ. 485

Τὸ ΔΑΝΕΙΟΝ ΚΑΙ Η ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΙΣ

Β'.

Ἐπιθυμοῦμεν νὰ συζητήσωμεν τὸ ζήτημα τοῦ δανείου μὲ τὰ ὄργανα τῆς Ἀντιπολιτεύσεως ἐν ἀπολύτῳ εἰλικρινείᾳ, μὲ ὅλην τὴν ἀγαθὴν πρόθεσιν ὅπως ἐκ τῆς συζητήσεως ἐξακριβωθῇ ἡ ἀλήθεια, καὶ ἀπηλλαγμένοι πάσης προκαταλήψεως καὶ παντὸς κομματικοῦ ὑστερολογισμοῦ. Διαβεβαιοῦμεν ἄλλως τε αὐτά, ὅτι δὲν ἔχομεν κανένα λόγον νὰ ἐξετάζωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπὸ ἀπόψεως κομματικῆς. Ὡς τείνουν βαθμηδὸν νὰ διαμορφωθῶσι τὰ παρ' ἡμῖν κόμματα χάνουσι τὴν πολιτικὴν των σημασίαν καὶ μικρὸν ἐμπνέουσιν ἐνθουσιασμὸν εἰς ἐκείνους, οἵτινες εἶναι συνειθισμένοι νὰ θεωρῶσι τὴν πολιτικὴν ὡς προωρισμένηνν ἐξυπηρετῇ ὡρισμένας ἀρχὰς καὶ οὐχὶ προσωπικὰς φιλοδοξίας ἢ ἀτομικὰ συμφέροντα.

Ἐδέχθημεν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ, κατὰ συνθήκην, ὅτι ἡ ἀντίληψις τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως περὶ τεραστίας αὐξήσεως τῶν ἐσόδων τῆς Νήσου κατὰ τὸ ἀπὸ 1906 μέχρι 1908 χρονικὸν διάστημα εἶναι ἀκριβής. Ὅντος δεδομένου ὅτι ὁ κ. Βενιζέλος ἐν ἔτει 1906 ἀπεδέχετο τὸ δάνειον ὡς σωτήριον καὶ εὐεργετικὸν διὰ τὸν τόπον, ἀφοῦ ἀπεδέχετο μετ' εὐγνωμοσύνης τὴν νάταν, ἤτις περιεῖχε τὴν περὶ δανείου διάταξιν, εἴμεθα περίεργοι νὰ ἴδωμεν, καὶ περιμένομεν νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ, τίνι τρόπῳ τὸ τότε σωτήριον μέτρον μετεβλήθη σήμερον εἰς ὀλέθριον. Ἡ κατὰ τὴν ἀντίληψίν του ἐπελθοῦσα βελτίωσις τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν οὐδὲ πόρρωθεν βεβαίως ἐξηγεῖ πῶς τὰ ἀποτελέσματα τοῦ δανείου ἀπὸ εὐεργετικὰ ἐν ἔτει 1906 μετεβλήθησαν εἰς καταστρεπτικὰ ἐν ἔτει 1908. Τὸ ἐναντίον μάλιστα εἶναι βεβαίως πιθανώτερον καὶ λογικώτερον. Διότι ἐὰν σήμερον, μὲ καλὰ οἰκονομικὰ κατά τὸν κ. Βενιζέλον οἱ ἐπιτυγχανόμενοι ὅροι τοῦ δανείου κρίνονται καταθλιπτικοί, πολὺ καταθλιπτικώτεροι θὰ ἦσαν βεβαίως ἐν ἔτει 1906 μὲ οἰκονομικὰ κακά, καθότι δυσκολώτερον καὶ μὲ βαρυτέρους ὅρους δανείζεται ὁ ὀλιγώτερον φερέγγυος καὶ παρέχων μικροτέρας ἀσφαλείας ἀπὸ ἐκεῖνον τοῦ ὁποίου τὰ οἰκονομικὰ εὑρίσκονται εἰς κατάστασιν ἀνθηράν. Κατὰ ποίαν λοιπὸν πρωτότυπον λογικὴν τὸ σήμερον κρινόμενον ὡς ὀλέθριον ἦτο εὐεργετικὸν τῷ 1906 ; Καὶ ἐγίνετο δεκτὸν μετ' εὐγνωμοσύνης ; Ἡμεῖς καμμίαν λογικὴν ἐξήγησιν τῆς μεταβολῆς ταύτης δὲν εὑρίσκομεν. Ἐὰν τὸ δάνειον εἶναι ὀλέθριον σήμερον μέχρι βαθμοῦ ὥστε νὰ χαρακτηρίζεται προδοτικὸν ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, ὀλέθριον καὶ προδοτικὸν θὰ ἦτο καὶ τῷ 1906, ὅτε ἐγίνετο εὐγνωμόνως δεκτὸν ὑπὸ τοῦ ἰδίου.

Μίαν δικαιολογίαν εἶναι πιθανὸν ὅτι θὰ ἀντιτάξῃ ἡ Ἀντιπολίτευσις, ὅπως ἐξηγήσῃ τὴν γνωσιμαχίαν της ταύτην. Ὅτι τὸ δάνειον πάντοτε εἶναι κακόν, τότε ὅμως τὸ ἀπεδέχετο ὡς κακὸν ἀναγκαῖον, σήμερον ὅμως μετὰ τὴν τεραστίαν, κατ' αὐτήν. ἀνάπτυξιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν, δυνάμεθα, κατὰ τὴν γνώμην της, νὰ ἐπαρκέσωμεν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἀναπτύξεως τῶν μέσωντῆς συγκοινωνίας ἄνευ δανείου, καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ ἀποφύγωμεν τὸ τότε μὲν ἀναγκαῖον κακόν, σήμερον δὲ ὑπ' οὐδεμιᾶς ἀνάγκης ἐπιβαλλόμενον.

Αἱ ἀνάγκαι διὰ τὰς ὁποίας ἐθεωρήθη τὸ δάνειον ἐπιβεβλημένον ἦσαν δύο: ἡ ἀποπληρωμὴ τῶν Ἀποζημιώσεων, καὶ ἡ ἐκτέλεσις ἔργων συγκοινωνίας. Ἀφοῦ ἡ Ἀντιπολίτευσις παρεδέχετο τῷ 1906 τὸ δάνειον μετ' εὐγνωμοσύνης σημαίνει βεβαίως, ὅτι ἐθεώρει τόσον ἐπιτακτικὴν καὶ ἐπιβλημένην τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δύο τούτων ἀναγκῶν, ὥστε δὲν ἐδίσταζε χάριν αὐτῶν νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸν τόπον ὅλα τὰ βάρη καὶ ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις ἃς συνεπήγετο ἡ συνομολόγησις τοῦ δανείου. Ἀλλ' ἀφοῦ ἀπεδέχετο τότε τὰς συνεπείας αὐτάς, αἵτινες, ἐπαναλαμβάνομεν, θὰ ἦσαν βαρύτεραι ἢ σήμερον, σημαίνει ὅτι δὲν θὰ ἦσαν τόσον ὀλέθριαι, ὅσον τὰς εὑρίσκει σήμερον, ὥστε νὰ τὰς χαρακτηρίζῃ μετὰ τόσης τραγικότητος ὡς προδοτικάς. Σημαίνει ὅτι τὴν ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας μέλλουσαν νὰ προκύψῃ ὠφέλειαν εἰς τὸν τόπον, τὴν ἐθεώρει πολὺ ἀνωτέραν τῶν χρηματικῶν θυσιῶν, εἰς ἃς ὁ τόπος θὰ ὑπεβάλλετο διὰ τῆς συνομολογήσεως τοῦ δανείου, καὶ ὅτι ἐπομένως αἱ τραγικαὶ ἀποστροφαὶ αὐτῆς σήμερον κατὰ τοῦ δανείου ὡς ὀλεθρίου καὶ προδοτικοῦ εἶναι ὑποκριτικαί, εἰκονικαί, καὶ δὲν ἔχουσι καμμίαν οὐσιαστικὴν ἀξίαν, ἀλλ' εἶναι ἀπὸ τὰ συνήθη ἀντιπολιτευτικὰ **τερτίπια** διὰ τῶν ὁποίων ἡ ἐκτὸς τῆς ἐξουσίας μερὶς προσπαθεῖ νὰ κερδοσκοπίσῃ εἰς βάρος τῆς κυβερνώσης μερίδος ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης.

Ἀλλ' ἀφοῦ δεχθῶμεν ὅτι αἱ ἐκ τῆς ἀναπτύξεως τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας ὠφέλειαι τοῦ τόπου θὰ ἦναι ἀσυγκρίτως ἀνώτεραι τῶν θυσιῶν, ἃς ὁ τόπος θὰ ὑφίστατο ἐὰν τὸ διὰ τὰ δημόσια ἔργα δάνειον συνωμολογεῖτο ἐν ἔτει 1906, ὅτε καὶ ἡ Ἀντιπολίτευσις τὸ ἀπεδέχετο μετ' εὐγνωμοσύνης, ἂς ἐξετάσωμεν ἐπῆλθε πράγματι ἔκτοτε τόσον τεραστία ἀνάπτυξις τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν ὥστε νὰ ἦναι τοῦτο σήμερον περιττόν; Τοῦτο θὰ ἐξετάσωμεν εἰς τὸ προσεχές.

Η ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΙΣ ΚΑΙ Η ΑΙΓΥΠΤΟΣ

Ἡ ἐν Τουρκίᾳ μεταπολίτευσις ἐγένησε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ φροντίδας διεθνοῦς χαρακτῆρος εἰς ἑκάστην ἰδίως τὰ κράτη ἔτινα ἐξασκοῦσιν εἶδός τι προστασίας ἐπὶ Ὀθωμανικῶν ἐπαρχιῶν ὡς ἡ Αὐστρία ἐν Βοσνίᾳ καὶ Ἑρζεγοβίνῃ καὶ ἡ Ἀγγλία ἐν Αἰγύπτῳ. Καὶ τὸ μὲν ζήτημα τῆς Βοσνίας Ἑρζεγοβίνης συζητεῖται ἤδη ἀπὸ πολλοῦ ἐν τῷ ἐνδιαφερομένῳ τύπῳ καὶ ἐφέρονται περὶ αὐτοῦ διάφοροι ἀντιφατικαὶ κρίσεις χωρὶς νὰ εἶναι ἀκόμη γνωστὸν ποῖαι τῶν κρίσεων τούτων συμφωνοῦσι μᾶλλον πρὸς τὰς προθέσεις τῆς Αὐστρουγγαρικῆς Κυβερνήσεως. Περὶ δὲ τῆς Αἰγύπτου εἶνε ἤδη γνωστὸν ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐθνικόφρονες οἵτινες δὲν λησμονοῦσιν ὅτι εἶναι Τοῦρκοι ὑπήκοοι ἔπεμψαν πρό τινος χρόνου εἰς Κωνσταντινούπολιν πρεσβείαν τινὰ ἐντεταλμένην νὰ παρακαλέσῃ τὸν Σουλτᾶνον ὅπως συμβουλεύσῃ τῷ Κεδίβῃ νὰ χορηγήσῃ σύνταγμα Περὶ τοῦ ζητήματος δὲ τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς ἐδημοσιεύθησαν δύο σπουδαῖα ἄρθρα ἐν περιοδικῷ Nineteenth Century (Δέκατος Ἔνατος Αἰὼν) τὸ μὲν ὑπὸ τοῦ Ρουστὲμ Βὲη Δὲ Μπιλίνσκη τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Dicey Ὁ Ρουστὲμ Βέης ὅστις ἐχρημάτησε διπλωματικὸς ἀντιπρόσωπος τῆς Τουρκίας ἐν Οὐάσσιγκτῶνι φρονεῖ ὅτι θᾶττον ἢ βράδιον θὰ καταστῇ ἀναγκαία ἡ παρὰ τῆς Ἀγγλίας ἀπόδοσις τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν Τουρκίαν. «Ἐπειδὴ» γράφει «ἡ Μεγάλη Βρεταννία διαρρήδην ἐδήλωσεν ὅτι ἡ κατοχὴ τῆς Αἰγύπτου εἶνε προσωρινὴ, θὰ δεήσῃ ἐξ ἄπαντος ν' ἀτενισθῇ ἐκεῖθεν ὅταν ἀπαιτήσῃ τοῦτο ἡ Τουρκία». Ἀναγνωρίζει ὅμως φυσικῷ τῷ λόγῳ ὁ Τοῦρκος ἀρθρογράφος ὅτι ἡ Ἀγγλία δύσκολως θὰ δυνηθῇ ν' ἀποφασίσῃ τοιοῦτο τι ἡ μεγίστη δὲ δυσκολία ἔγκειται ἐν τῷ γεγονότι ὅτι ἡ Ἀγγλία κατέχει τὴν διώρυχα τοῦ Σουέζ ἥτις ἀποτελοῦσα τὴν πρὸς τὰς Ἰνδίας ὁδὸν ἔχει ζωτικὴν σπουδαιότητα διὰ Μεγάλην Βρεταννίαν. Ἀλλὰ τὴν λύσιν τῆς δυσκολίας ταύτης εὑρίσκει ὁ Ρουστὲμ Βέης ἐν τούτῳ ὅτι ἡ ἐκκένωσις τῆς Αἰγύπτου ἀποτελεῖ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν τὴν βάσιν τῆς συμμαχίας μεταξὺ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας καὶ τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους αὕτως ὥστε ἡ διώρυξ τοῦ Σουέζ θὰ περιήρχετο εἰς χεῖρας ἀσφαλοῦς καὶ πιστοῦ συμμάχου τῆς Ἀγγλίας. Ὁ Ρουστὲμ Βέης φρονεῖ ὅτι θᾶττον ἢ βράδιον τὸ Τουρκικὸν κράτος θὰ εἶναι ἐσχηματισμένον κατὰ τὸ πρότυπον Διπλῆς Μοναρχίας οἵα εἶναι ἡ Αὐστρουγγαρία. Τὸ ἓν μέρος τῆς Μοναρχίας ταύτης θ' ἀποτελῆται ἐκ τῶν Τουρκικῶν Ἀλβανικῶν, Ἑλληνικῶν, Ἀρμενικῶν, Βουλγαρικῶν Σερβικῶν καὶ Κουρδικῶν στοιχείων ἐντεῦθεν τῆς γραμμῆς Χαλεπίου καὶ Περαικοῦ Κόλπου καὶ θὰ ἔχῃ πρωτεύουσαν τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ δὲ ἕτερον μέρος τῆς Μοναρχίας ἔχον ὡς κέντρον τὴν Δαμασκὸν θὰ περιλαμβάνῃ τοὺς Ἀραβοφώνους πληθυσμοὺς ἡνωμένους ἐν ὁμοσπονδίᾳ πρὸς σεβασμὸν τῶν εὐθιξιῶν τῆς Αἰγύπτου ἥτις πλὴν τῆς αὐτονομίας κέκτηται καὶ ἰδίαν βασιλεύουσαν δυναστείαν.

Ἐπ' ἀμφοτέρων δὲ τῶν μερῶν τῆς διπλῆς ταύτης Μοναρχίας θὰ παρέμενεν ἡ δυναστεία τῶν Ὀσμὰν κεκτημένη τὴν ἀνωτάτην κυριαρχίαν. Ὁ δὲ ἕτερος ἀρθρογράφος τῆς «Nineteenth Century», ὁ καθ, Dicey παραδέχεται μὲν ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις θὰ εὑρεθῇ εἰς δύσκολον θέσιν ἐὰν ὁ Σουλτάνος ἐπιμείνῃ ἰσχυριζόμενος ὅτι τὸ ὑπ' αὐτοῦ χορηγηθὲν συνταγματικὸν πολίτευμα ἐπεκτείνεται ἐφ' ὅλου τοῦ κράτους, ἐπομένως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν Αἰγυπτιακῶν ἐπαρχιῶν· φρονεῖ δ' ὅμως ὅτι οἱ Αἰγύπτιοι ἐθνικόφρονες θὰ συναινέσωσι νὰ μὴ ὑποβάλπωσι ταραχοποιὸν κίνημιν ἀποσκοποῦσαν εἰς ταχείαν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἀποχώρησιν τῶν Ἀγγλικῶν στρατευμάτων ἀποδεχόμενοι ὡς ὅρον τῆς συναινέσεώς των τὴν ἐν Αἰγύπτῳ εἰσαγωγὴν αὐτονόμου καὶ κοινοβουλευτικοῦ πολιτεύματος. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῆς Αἰγύπτου συζητεῖται νῦν καὶ ὑπ' ἄλλων, ἡμερησίων φύλλων, μετὰ πολλῆς ζωηρότητος. Τὰ φιλελεύθερα «Ἡμερήσια Νέα» παραδέχονται μὲν ὅτι ὁ Σουλτάνος καὶ οἱ Νεότουρκοι δὲν θὰ θελήσωμεν ἴσως νὰ περιέλθωσιν εἰς ἔριδας πρὸς τὴν Μεγάλην Βρεταννίαν, ἀλλ' ὅμως παρατηροῦσιν, ἐὰν τὸ συνταγματικὸν πείραμα παραγάγῃ καλοὺς καρποὺς ἐν Τουρκίᾳ, ἡ Ἀγγλία δὲν δύναται πόσον ν' ἀπατᾷ ἑαυτὴν διὰ τῆς ἐλπίδος ὅτι θὰ δυνηθῇ νὰ διατηρήσῃ ἐν Αἰγύπτῳ κυβέρνησιν καθαρῶς γραφειοκρατικήν. Τὸ φιλελεύθερον φύλλον ἀναγνωρίζει, κατ' οὐσίαν, τὸ δίκαιον καὶ ὀρθὸν τῶν λόγων τοῦ Ρουστὲμ βέη, υἱοθετεῖ δὲ τοὺς λόγους τούτους ἐξαίρον τὴν ἀνάγκην συνάψεως Ἀγγλοτουρκικῆς συμμαχίας, καὶ κρίνει τὴν ἐκκένωσιν τῆς Αἰγύπτου ὡς πρᾶξιν φρονίμου καὶ συνετῆς πολιτικῆς, ἱκανὴν νὰ ἐξασφαλίσῃ τῇ Ἀγγλίᾳ εἰλικρινῆ καὶ πιστὴν ἀφοσιωσιν καὶ σεβασμὸν τῶν Μωαμεθανικῶν λαῶν. Ὁ «Ἡμερήσιος Τηλέγραφος» παρατηρεῖ μόνον ὅτι εἶνε πρόωρον τὸ ποιεῖσθαι λόγον περὶ ἐκκενώσεως τῆς Αἰγύπτου, ἐφ' ὅσον δὲν δύναται τις νὰ κρίνῃ πῶς γινώσκουσιν οἱ Νεότουρκοι νὰ κυβερνῶσιν ἐν τῷ ἰδίῳ αὐτῶν οἴκῳ.

Ο ΠΡΙΓΚΗΨ ΣΑΜΠΑΧΕΔΙΝ ΕΝ ΤΩ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩ

Ἡ ὑποδοχὴ ἡ γενομένη εἰς τὸν Πρίγκηπα Σαμπαχεδὶν καὶ τὴν συνοδείαν του ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ὑπῆρξεν ἐγκαρδιωτάτη. Παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ περιβόλου τῶν Πατριαρχείων περὶ τὴν ὁποίαν ἦσαν παρατεταγμένοι Πατριαρχικοὶ κλητῆρες καὶ σύνωστίζετο πλῆθος Ὀθωμανῶν καὶ Ἑλλήνων, ἐδεξιώθησαν αὐτὸν κληρικοὶ καὶ κοσμικοὶ ἐκ τῆς ὑπηρεσίας τῶν Πατριαρχείων οἵτινες παρέλαβόντες αὐτὸν ὡδήγησαν εἰς τὴν Πατριαρχικὴν αἴθουσαν ὅπου ἀνέμενε ἡ Α. Π. περιστοιχιζόμενος ὑφ' ὁλοκλήρου τῆς Ἱερ. Συνόδου καὶ τῶν μελῶν τοῦ ἐκ κοσμικῶν Συμβουλίου.

Ὁ Πατριάρχης καὶ ἡ Σύνοδος προϋπήντησαν αὐτὸν εἰς τὴν θύραν.

Ὁ Πρίγκηψ, χαιρετίζων τὸν Πατριάρχην, εἶπεν ὅτι χαιρετίζει ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ τὸν Ὕπατον Ἀρχηγὸν τοῦ ἱστορικωτέρου ἐν Τουρκίᾳ χριστιανικοῦ στοιχείου ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ εὕρῃ τὸ ἀσφαλέστερον

ΠΥΡΙΤΙΣ ΑΓΓΛΙΚΗ - FF - FFF

ΕΚΟΜΙΣΘΗ ΚΑΙ ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΠΑΡΑ ΤΩ κ. Ν. ΚΑΡΑΤΖΑ & Σ[illegible] ΕΝΑΝΤΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ